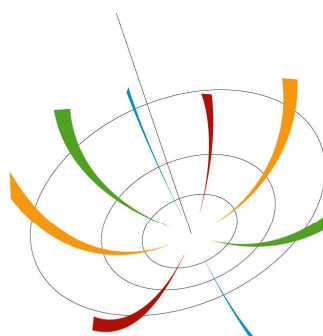

Tematické okruhy

ke státní zkoušce pro **navazující magisterský** studijní obor

Mezinárodní rozvojová studia

pro rok 2011

Katedra rozvojových studií
Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého

Geografie a regionální rozvoj (MRS/SZZRR)

1. Obyvatelstvo Země – srovnání vývoje a současné struktury populací ve vyspělých a v rozvojových zemích
2. Dynamika populací vyspělých a rozvojových zemí (přirozená měna a mechanický pohyb)
3. Rozvoj sídelní struktury ve vyspělých a rozvojových zemích (aktuální problémy, příležitosti)
4. Regionalizace zemědělství rozvojových zemí – typy zemědělské výroby a jejich role v ekonomice rozvojových zemí
5. Hlavní zemědělské plodiny rozvojových zemí (význam pro obyvatelstvo a ekonomiku)
6. Postavení průmyslu v ekonomice rozvojových zemí – vývoj, trendy
7. Zahraniční kapitál v průmyslu rozvojových zemí – příležitosti a rizika
8. Role dopravy ve světové ekonomice (vývoj, trendy, rizika a příležitosti)
9. Geopolitika
10. Současná ohniska konfliktů ve světě – přehled, příčiny, rizika, předpokládaný budoucí vývoj a potenciální řešení sporů
11. Region, koncepce regionu, definice a typologie regionů
12. Regionalizace, regionalizační metody a logická pravidla regionalizace
13. Nodální regiony a administrativní (územně správní) členění státu, pravidla konstrukce administrativních regionů a administrativního uspořádání
14. NUTS regiony, vývoj a klasifikace NUTS regionů v rámci Evropské unie, struktura NUTS regionů v České republice
15. Vývojový vztah centrum–periferie (vztah centrum–periferie a měřítko, centrum–periferie a čas), typy perifernosti, vertikální a horizontální polarizace společnosti
16. Hranice, typologie hranic podle geneze, způsobu určení, stupně propustnosti (bariérovosti) apod., propustnost hranice a ekonomická integrace
17. Regionální disparity, ukazatele k měření regionálních disparit
18. Regionální politika, regionální rozvoj, typy regionální politiky, typy regionálního rozvoje
19. Neintervencionistické směry v regionálním rozvoji (neoklasické a neoliberalní přístupy)
20. Intervencionistické směry v regionálním rozvoji (neomarxismus, keynesiánství, institucionální přístupy)
21. Vývoj regionální politiky EU
22. Hlavní cíle a cílové regiony regionální politiky EU, fondy EU určené pro pomoc méně rozvinutým regionům (státům)
23. Regionální politika ČR, prioritní osy, hlavní dokumenty a instituce, problémové a periferní oblasti ČR, důvody problémů a zaostávání

Regionální geografie (MRS/SZZRE)

Úkolem studenta je provést celkovou geografickou charakteristiku vybraného regionu (státu), doporučujeme respektovat tuto osnovu:

- přírodní poměry území (georeliéf, podnebí, vodstvo, biota)
- obyvatelstvo a osídlení
- politicko-geografická organizace; společenské, historické a politické zvláštnosti;
- charakter hospodářství (odvětvová a územní struktura, nerostné bohatství, zemědělství, průmysl)
- rozvojová problematika

Regiony (státy):

1. Jižní Afrika
2. Západní Afrika
3. Východní Afrika
4. Střední Afrika
5. Severní Afrika
6. Arabský poloostrov
7. Perský záliv (včetně Íránu)
8. Úrodný půlměsíc (Jordánsko, Palestina, Izrael, Sýrie)
9. Jihovýchodní Asie – poloostrov Zadní Indie
10. Jihovýchodní Asie – ostrovní státy
11. Indie
12. Pákistán a Bangladéš
13. Střední Asie a Mongolsko
14. Čína
15. Mexiko a pevninská Střední Amerika
16. Ostrovní státy Karibiku
17. Kolumbie, Venezuela a Guyany
18. Brazílie
19. Ekvádor, Peru, Bolívie
20. Chile, Argentina, Paraguay, Uruguay

Environmentální studia a udržitelný rozvoj (MRS/SZZUR)

1. Ekonomický růst a rozvoj (klasifikace rozvojových zemí, koncepty a měření rozvoje, teorie ekonomického růstu)
2. Chudoba a nerovnost
3. Lidské zdroje a rozvoj (populace, vzdělání, zdraví)
4. Strukturální transformace (zemědělství, průmysl a urbanizace, industrializační strategie)
5. Mezinárodní obchod, výroba a rozvoj (mezinárodní obchod, Světová obchodní organizace, nadnárodní společnosti)
6. Finance a rozvoj (finanční trhy, mikrofinance, remitence, Světová banka, Mezinárodní měnový fond, zadlužení)
7. Životní prostředí a rozvoj (životní prostředí, přírodní zdroje, udržitelnost)

8. Koncept mezinárodní rozvojové spolupráce (historický vývoj, základní definice a měření toků pomoci)
9. Rozvojová spolupráce vybraných bilaterálních donorů (USA, Německo, Dánsko, Francie, Japonsko, Velká Británie – specifika, motivace, instituce a organizace)
10. Rozvojová spolupráce vynořujících se donorů (srovnání Česká republiky, Polsko, Maďarsko a Slovenska); fenomén Číny
11. Mezinárodní rozvojová spolupráce: vznik a vývoj, významní aktéři, rozvojová spolupráce v systému OSN
12. Rozvojová spolupráce v systému EU, koherence evropských politik pro rozvoj
13. Efektivita pomoci (koncept; fragmentace, proliferační kapacita, absorpční kapacita; nástroje a mezinárodní iniciativy ke zvýšení efektivity pomoci)
14. Role nevládních organizací v mezinárodní rozvojové spolupráci
15. Zahraniční rozvojová spolupráce České republiky (vznik, vývoj, institucionální a právní aspekty, teritoriální alokace a projektový cyklus)

16. Přírodní faktory ovlivňující životní prostředí člověka
17. Vliv člověka na životní prostředí v minulosti
18. Environmentální problémy ovlivňující dlouhodobě udržitelný rozvoj (biodiverzita, voda, deforestace, desertifikace)
19. Environmentální problémy ovlivňující dlouhodobě udržitelný rozvoj (klimatické změny, narušení ozónové vrstvy, kyselá dešť)
20. Udržitelný rozvoj – definice, principy, významné konference, obecná východiska
21. Hodnotové orientace ve vztahu k dlouhodobě udržitelnému rozvoji
22. Ekonomické aspekty udržitelného rozvoje
23. Technologické, politické, právní a institucionální aspekty udržitelného rozvoje
24. Odvětvové aspekty udržitelného rozvoje (energetika, doprava, zemědělství)
25. Indikátory udržitelného rozvoje

Sociální aspekty rozvojové pomoci a spolupráce (MRS/SZZSA)

1. Rozvojové konsekvence africké historie (obchod s otroky, kolonialismus, dekolonizace)
2. Konflikty v postkoloniální Africe: důsledky pro rozvoj (se zaměřením na současnost)
3. Ekonomický vývoj Afriky ve 20. století (v kontextu vývoje světové ekonomiky; africké ekonomické reformy, politiky přizpůsobení; aj.)
4. Lidský rozvoj v Africe (demografický vývoj, chudoba, zdraví a vzdělání)
5. Problematika vztahů měst a venkova v Africe (urbanizace, městská chudoba; rozvoj venkova a zemědělství)
6. Migrace a remitence v Africe
7. Politická realita Afriky, africký stát a rozvoj
8. Afrika v mezinárodních vztazích. Západ a Afrika. Čína a Afrika.
9. Investiční prostředí v Africe (investice, business, zadlužení, governance a korupce)
10. Problematika afrických integrací (příležitosti a problémy, Africká unie, NEPAD, subregionální integrace)
11. Rozvojová pomoc a Afrika. MDGs a Afrika.

12. Regionální integrační uskupení významná pro státy Střední Asie (jejich vývoj a role)
13. Vzájemné vztahy a závislosti mezi státy Střední Asie (energetické, politické, ekonomické)
14. Historické vlivy Sovětského svazu na současnou situaci ve Střední Asii (politické, ekonomické, sociální)
15. Role světových mocností v oblasti Střední Asie a Kavkazu (Rusko, Čína, USA, dále pak Turecko, Írán, EU, Afghánistán)
16. Rozvojové příležitosti a problémy ve státech Střední Asie (Kazachstán, Uzbekistán)
17. Rozvojové příležitosti a problémy ve státech Střední Asie (Tádžikistán, Kyrgyzstán, Turkmenistán)
18. Rozvojové příležitosti a problémy na Kavkaze a v Mongolsku
19. Historické determinanty rozvoje Blízkého východu (zejména období kolonialismu, arabsko-izraelský konflikt, palestinská otázka)
20. Přírodní determinanty rozvoje Blízkého východu (s důrazem na otázku vody a ropy)
21. Rozvojové a ekonomické konsekvence islámu
22. Stát, politika a rozvoj na Blízkém východě. Demokratický deficit na Blízkém východě
23. Technologický a genderový deficit na Blízkém východě
24. Ekonomické reformy, transformace a problematika integrací na Blízkém východě

25. ASEAN a další regionální uskupení v jižní a jihovýchodní Asii, jejich role v rozvoji
26. MDGs a jejich plnění v jižní a jihovýchodní Asii, rozvojová spolupráce
27. Role světových a koloniálních mocností v J a JV Asie, dopady na rozvoj
28. Etnické menšiny a jejich role v rozvoji jednotlivých států J a JV Asie
29. Náboženství v jednotlivých státech J a JV Asie a jeho vliv na současnou situaci
30. Migrace a remitence v J a JV Asii
31. Vliv historických událostí na rozvoj v regionu (kolonizace, dekolonizace, konflikty, ...)
32. Rozvojové příležitosti a problémy v pevninských státech JV Asie

33. Rozvojové příležitosti a problémy v „ostrovních“ státech JV Asie
34. Rozvojové příležitosti a problémy ve státech jižní Asie

35. Teorie rozvoje a aktuální myšlenkové proudy relevantní pro vývoj v Latinské Americe (teorie závislosti, „liberalization theology“, aj.)
36. Důsledky kolonialismu pro rozvoj Latinské Ameriky
37. Strategie rozvoje a industrializace v Latinské Americe („import substitution industrialization“, SAPs a další vlivy IFIs, obchodní liberalizace aj.)
38. Integrovační procesy v Latinské Americe a jejich dopady na rozvoj (NAFTA, CAFTA, MERCOSUR, aj.)
39. Původní obyvatelstvo Latinské Ameriky (aktuální stav a problémy v období globálních změn; jejich přínos pro rozvoj Latinské Ameriky)
40. Sociální aspekty rozvoje Latinské Ameriky: migrace, remittance, gender (se zaměřením na „machism“ a „gender policies“ v Latinské Americe)
41. Politická realita Latinské Ameriky, vliv na rozvoj (diktátoři, puče, konflikty, vlivy Kuby a levicová politika na kontinentu)
42. Rozvojové konsekvence přírodních podmínek a nerostného bohatství v Latinské Americe
43. Latinská Amerika v mezinárodních vztazích (historické i současné vlivy USA a bývalých koloniálních zemí; regionální mocnosti)